

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย เรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นลักษณะของการวิจัยและพัฒนาตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร และขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพัฒนาหลักสูตร โดยนำข้อมูลจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา นโยบายรัฐบาล และเอกสารเกี่ยวกับอนามัยเจริญพันธุ์ รวมทั้งการศึกษาความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่นจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ศึกษาพิเศษ ครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายบริหารงานบุคคล คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอ และนักเรียน นำมาพัฒนาเป็นหลักสูตรฉบับร่าง และจัดทำแผนการฝึกอบรม และให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรฉบับร่าง และปรับปรุงโดยการสังเคราะห์จากการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ นำหลักสูตรไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 6 อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบง่าย (simple random sampling) โดยการจับสลากห้องเรียน 1 ห้องเรียน ได้ห้อง 2/1 และประเมินผลด้านความรู้ ด้านทักษะปฏิบัติ และด้านความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย หลักสูตรฝึกอบรม แผนการฝึกอบรม แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.791 แบบสังเกตทักษะปฏิบัติ แบบสอบถามเจตคติต่อหลักสูตรฝึกอบรม ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทุกขั้นตอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) สถิติทดสอบที (t-test dependent) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยที่ได้นำเสนอ ปรากฏผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เป็นการศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีและหลักการต่าง ๆ ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น โดยการสำรวจความต้องการจำเป็นจากสถานศึกษา ชุมชน และสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 พบว่า ทุกภาคส่วนมีความต้องการให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และเห็นด้วยกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น เพื่อให้เยาวชนมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องเพศอย่างถูกต้อง สามารถรู้จักการดูแลอนามัยตนเอง มีทักษะในการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ การมีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัย และช่วยลดปัญหาในเรื่องเพศสัมพันธ์ที่ไม่ถูกต้องของวัยรุ่นในยุคปัจจุบัน ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อสถาบันครอบครัว สังคมและประเทศชาติ และนักเรียนส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะเรียนรู้และเข้ารับการฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น เพราะต้องการได้รับความรู้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อตนเองทั้งในปัจจุบันและอนาคต ได้รู้จักวิธีการดูแลตนเองให้ถูกสุขลักษณะ มีทักษะในการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ และในระหว่างการอบรม ต้องมีการฝึกปฏิบัติจริงเพื่อให้เกิดความรู้อย่างชัดเจนในเนื้อหาที่อบรม

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า การสร้างองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่าง ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ในขั้นตอนที่ 1 มาเป็นพื้นฐานในการสร้างโครงสร้างหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ขอบข่ายเนื้อหาสาระ ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม การจัดกิจกรรมฝึกอบรม สื่อและวัสดุอุปกรณ์ และการวัดและประเมินผล โดยหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีแผนการฝึกอบรม 5 แผน ดังนี้

แผนการฝึกอบรมที่ 1	เรื่อง อนามัยเจริญพันธุ์
แผนการฝึกอบรมที่ 2	เรื่อง การดูแลอนามัยตนเอง
แผนการฝึกอบรมที่ 3	เรื่อง การป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ
แผนการฝึกอบรมที่ 4	เรื่อง การสวมถุงยางอนามัยอย่างถูกวิธี
แผนการฝึกอบรมที่ 5	เรื่อง การมีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัย

เมื่อสร้างหลักสูตรฉบับร่างเรียบร้อยแล้ว ได้นำหลักสูตรฉบับร่างไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบของหลักสูตรฉบับร่าง ความสอดคล้องของแผนการฝึกอบรม ความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ความสอดคล้องของแบบสังเกตทักษะการดูแลอนามัยตนเอง ความสอดคล้องของแบบสังเกตทักษะการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ ความสอดคล้องของแบบสังเกตทักษะการสวมถุงยางอนามัยอย่างถูกวิธี ความสอดคล้องของแบบสอบถามเจตคติต่อหลักสูตรฝึกอบรม ผลการประเมินหลักสูตรฉบับร่าง พบว่ามีความ

สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทในด้านต่าง ๆ ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะต่อหลักสูตรฉบับร่าง ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้และข้อคำถามของแบบทดสอบให้สอดคล้องกัน รวมทั้งด้านการวัดและประเมินผลในแผนการฝึกอบรม ควรวัดให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และวัดให้ครอบคลุมสาระเนื้อหาของกิจกรรม ด้านการประเมินแบบสังเกตทักษะปฏิบัติควรปรับรายการประเมินบางหัวข้อและปรับเกณฑ์การให้คะแนนให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรฉบับร่าง และแบบสังเกตทักษะปฏิบัติเพื่อพัฒนาขึ้นเป็นหลักสูตรที่นำไปทดลองใช้ แล้วนำแบบทดสอบไปใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

3. ผลการทดลองใช้หลักสูตร การทดลองใช้หลักสูตรครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 6 อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยใช้ระยะเวลาในการฝึกอบรม 2 วัน ระหว่างวันที่ 1 – 2 มิถุนายน พ.ศ.2554 ณ ห้องโสตทัศนศึกษา โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 6 โดยดำเนินกิจกรรมตามแผนการฝึกอบรม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากการสังเกตนักเรียนที่เข้ารับการอบรม พบว่า นักเรียนมีความสนใจและกระตือรือร้นในการฝึกอบรม ในขณะที่รับฟังการบรรยายด้านความรู้จากวิทยากร นักเรียนมีการศึกษาและแสวงหาความรู้จากเอกสารและสื่อต่างๆ ที่ใช้ในการฝึกอบรม คณะวิทยากรมีการสาธิตและให้นักเรียนได้ทดลองปฏิบัติจริง ในการปฏิบัติทักษะต่างๆ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความสนุกสนานและให้ความร่วมมือในการฝึกอบรมเป็นอย่างดี ทำให้เกิดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งผลให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจ สามารถปฏิบัติทักษะต่างๆ ได้อย่างถูกต้องและมีเจตคติที่ดีต่อหลักสูตรฝึกอบรม

4. ผลการประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร การประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักเรียนมีค่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ ด้านทักษะปฏิบัติการดูแลอนามัยตนเอง หลังการฝึกอบรม พบว่า ในภาพรวมสามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง มาก ทักษะการดูแลอนามัยตนเองของนักเรียนหญิงหลังการฝึกอบรมในภาพรวมสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องมากที่สุด ด้านการปฏิบัติทักษะการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ (เทคนิคการใช้วิธีวะเพื่อป้องกันตนเอง) หลังการฝึกอบรม พบว่า ในภาพรวมสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องมากที่สุด ด้านการปฏิบัติทักษะการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ (เทคนิคการใช้สิ่งของใกล้ตัวเป็นอาวุธเพื่อป้องกันตนเอง) หลังการฝึกอบรม พบว่า ในภาพรวมสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องมากที่สุด ด้านการปฏิบัติทักษะการสวมถุงยาง

อนามัยอย่างถูกวิธี หลังการฝึกอบรม พบว่า ในภาพรวมสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องมากที่สุด ด้านเจตคติต่อหลักสูตรฝึกอบรม พบว่า ในภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วย โดยนักเรียนส่วนใหญ่ต้องการให้มีการจัดอบรมแบบนี้ทุกๆ ปี รองลงมาได้แก่ นักเรียนเข้ารับการอบรมแล้วมีความรู้ด้านอนามัยเจริญพันธุ์มากขึ้น และข้าพเจ้าได้ประโยชน์จากการฝึกอบรมครั้งนี้มาก หลักสูตรฝึกอบรมสามารถทำให้เกิดการเรียนรู้วิธีการดูแลอนามัยตนเองได้อย่างถูกวิธี และเข้าร่วมกิจกรรมแล้วทำให้ได้เรียนรู้ทักษะการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ มีคะแนนเท่ากัน ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้าพเจ้าเข้ารับการอบรมเพราะถูกบังคับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความต้องการที่จะเรียนรู้และเข้ารับการฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น เพราะต้องการได้รับความรู้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อตนเองทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ผลการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร พบว่า มีข้อควรปรับปรุงคือ เวลาที่ใช้ควรมีการปรับระยะเวลาเพิ่มขึ้น เนื่องจากต้องให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ลงมือฝึกปฏิบัติทักษะต่างๆ ซึ่งต้องใช้เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมมาก ได้แก่ ทักษะการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ และทักษะการสวมถุงยางอนามัยอย่างถูกวิธี ดังนั้นจึงควรมีการยืดหยุ่นระยะเวลาให้เหมาะสมกับการฝึกอบรม ซึ่งผู้วิจัยได้แก้ไขปรับปรุงข้อมูลดังกล่าว และจัดทำเป็นหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ฉบับสมบูรณ์ เพื่อผู้ที่จะนำไปใช้จะได้ปรับให้เหมาะสมและสอดคล้องต่อไป

อภิปรายผล

จากการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยมีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ศึกษา นโยบายรัฐบาล เอกสารเกี่ยวกับอนามัยเจริญพันธุ์ และศึกษาความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่นจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง พบว่า ทุกภาคส่วนมีความต้องการให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และเห็นด้วยกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น เพื่อให้เยาวชนมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องเพศอย่างถูกต้อง สามารถรู้จักการดูแลอนามัยตนเอง มีทักษะในการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ การมีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัย และช่วยลดปัญหาในเรื่องเพศสัมพันธ์ที่ไม่ถูกต้องของวัยรุ่นในยุคปัจจุบัน ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อสถาบันครอบครัว สังคมและประเทศชาติ ซึ่งจากปัญหาที่เยาวชนทำแท้งเถื่อนจนเกิดเป็นปัญหาสังคมระดับประเทศ รัฐบาล

ได้ให้ทุกหน่วยงานดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ ป้องกันและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนตั้งครรภ์ไม่พร้อม ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดภารกิจให้สถานศึกษาในสังกัด ได้ช่วยกันให้ความรู้ และสร้างความตระหนักให้นักเรียนมีทัศนคติ ค่านิยมและพฤติกรรมที่สอดคล้องกับสังคมและวัฒนธรรมไทย เช่น การรักษาวลสงวนตัว การมีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับวัย และเห็นคุณค่าทางเพศ จัดให้มีหลักสูตรเกี่ยวกับอนามัยเจริญพันธุ์ เพศศึกษา บทบาทความสัมพันธ์ของหญิงชาย คุณธรรมจริยธรรมและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่มีการคุมกำเนิด ให้พัฒนาหลักสูตร วิธีการสอนหรือจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อผสมผสานกับการสอนวิชาเพศศึกษา ปรับเปลี่ยนทัศนคติบุคลากรด้านการศึกษา และผู้ปกครองนักเรียน ให้มีความเข้าใจเรื่องการมีเพศสัมพันธ์กับเด็กเยาวชนในปัจจุบัน ให้ทักษะชีวิตแก่นักเรียน เพื่อให้รู้จักการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ เฝ้าระวังและติดตามเด็กและเยาวชนในสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มเสี่ยง จัดบริการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนในโรงเรียนที่เป็นมิตรและเข้าถึงได้ง่าย เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ไม่พร้อมระหว่างเรียน เปิดโอกาสให้แม่วัยเยาว์กลับไปศึกษาต่อหรือจัดการศึกษาทางเลือกเพื่อให้ได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ ธวัชชัย ชัยจิรธยากุล (2538, หน้า 18) ที่กล่าวว่า ในการพัฒนาหลักสูตรต้องศึกษาความรู้ด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ปรัชญาการศึกษา จิตวิทยา และองค์ความรู้เป็นเครื่องพิจารณาเลือกสรรขยายเนื้อหาและพฤติกรรมการเรียนรู้ ซึ่งเป็นส่วนประกอบสำคัญของจุดมุ่งหมาย และสอดคล้องกับ ปราโมทย์ จันทรเรือง (2548, หน้า 50) ได้กล่าวถึง การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนาหลักสูตร ซึ่งจำเป็นต้องคำนึงถึง ข้อมูลพื้นฐานด้านประวัติศาสตร์ ปรัชญาการศึกษา ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน และทฤษฎีการเรียนรู้ ข้อมูลทางสังคมและวัฒนธรรม และข้อมูลเกี่ยวกับธรรมชาติและเนื้อหาวิชา ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้จากการศึกษาเอกสาร และสำรวจความต้องการของบุคลากรที่เกี่ยวข้องและนักเรียน เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่เพียงพอและครอบคลุมสำหรับการใช้จัดทำหลักสูตรฉบับร่าง และจากการสอบถามนักเรียน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะเรียนรู้และเข้ารับการฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น เพราะต้องการได้รับความรู้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อตนเองทั้งในปัจจุบันและอนาคต ได้รู้จักวิธีการดูแลตนเองให้ถูกสุขลักษณะ มีทักษะในการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ และด้านความต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่นในเรื่องใด พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับอนามัยวัยรุ่น การดูแลอนามัยตนเอง การป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ การสวมถุงยางอนามัยอย่างถูกวิธี เพศศึกษา และโรคเอดส์ สอดคล้องกับ งานวิจัยของ กำธร ไพจิตร (2544, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประเมินประสิทธิภาพการให้ข้อมูลของผู้นำนักศึกษาชายและหญิงในเรื่องบทบาทหญิงชายด้านอนามัยการเจริญพันธุ์จากการใช้หลักสูตรอนามัยการเจริญพันธุ์ในวิทยาลัยเทคนิคและอาชีวศึกษา พบว่า จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารการศึกษา อาจารย์ที่เกี่ยวข้อง ผู้นำนักศึกษา

นักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับผู้นำนักศึกษาและคณะวิทยากร พบว่าหลักสูตรอนามัยการเจริญพันธุ์นี้มีความสำคัญต่อกลุ่มนักศึกษา และเป็นเรื่องที่เหมาะสมกับวัย และสามารถแก้ไขปัญหาความอยากรู้อยากเห็นของนักศึกษาได้ทางหนึ่ง ผู้นำนักศึกษาที่เข้ารับการอบรมได้นำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปแนะนำเพื่อนนักศึกษา และร่วมจัดกิจกรรมเกี่ยวกับบทบาทหญิงชายและอนามัยการเจริญพันธุ์ในสถานศึกษาด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ จรัส ชาวใต้ (2546, บทคัดย่อ) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครู เรื่องการเสริมสร้างสมรรถภาพการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สำหรับครูระดับประถมศึกษา พบว่า ครูผู้สอนต้องการเรียนรู้และฝึกอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา ที่ส่งผลให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และการศึกษาหาความรู้ที่สามารถแก้ปัญหาการนำไปใช้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงศรี หอมจันทร์ (2548, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี วิชาขนมไทย สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านวังเพลิง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี พบว่า การศึกษาข้อมูลพื้นฐานผู้ที่มีความเกี่ยวข้องมีความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรวิชาขนมไทยสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ควรนำวิทยากรและวัตถุดิบในท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร สอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งลาวัลย์ รัชสาสน์ (2549, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการทำเครื่องประดับจากกะลามะพร้าว สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนดาศิลปะประชาสรรค์ การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่านักเรียน ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความต้องการให้มีหลักสูตรฝึกอบรมการทำเครื่องประดับจากกะลามะพร้าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูปลัดเก่ง กัลยาณกิตติคุณ (2550, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม เรื่องมุสาวาท กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหาร ครูผู้สอนทุกคนมีความต้องการให้มีการอบรมเรื่องมุสาวาท และจากการสอบถามนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี เห็นด้วยกับการอบรม โดยเฉพาะเกี่ยวกับปัญหาด้านความประพฤติ ปฏิบัติตนในศีล 5 ข้อที่ 4 ห้ามพูดปดอยู่ในระดับมากที่สุด และในการจัดกิจกรรมควรให้นักเรียนร่วมปฏิบัติกิจกรรมให้เห็นคุณและโทษของมุสาวาทสรุปรายงาน และเสนอผลงาน สื่อที่ใช้ในการอบรมควรเป็นสื่อที่สามารถช่วยให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดจิตสำนึกต่อความเกรงกลัวในการทำกรรมไม่ดี ให้เห็นคุณของการไม่มุสาวาทและโทษของการมุสาวาท

2. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นขั้นตอนที่สำคัญและเพื่อให้ได้หลักสูตรฝึกอบรมที่มีคุณภาพตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรโครงร่างตามข้อมูลที่ได้ศึกษาจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ขอบข่ายเนื้อหาสาระ ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม การจัดกิจกรรมฝึกอบรม สื่อและวัสดุอุปกรณ์ และการวัดและ

ประเมินผล ซึ่งผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่าองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความสอดคล้องและเหมาะสม แสดงให้เห็นว่าเป็นหลักสูตรที่พร้อมที่จะนำไปฝึกอบรมได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ช่าง บัวศรี (2542, หน้า 8-9) ที่ได้กำหนดองค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตร ประกอบด้วย เป้าประสงค์และนโยบายการศึกษา จุดหมายของหลักสูตร รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร จุดประสงค์ของวิชา เนื้อหา จุดประสงค์ของการเรียนรู้ ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน การประเมินผล วัสดุและสื่อการเรียนการสอน และสอดคล้องกับ ปราโมทย์ จันทรเรือง (2552, หน้า 18) ได้สรุปองค์ประกอบของหลักสูตรว่าประกอบด้วย หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง คำอธิบายรายวิชา ขอบข่ายเนื้อหา เวลาเรียน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กำธร ไพจิตร (2544, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การประเมินประสิทธิผลการให้ข้อมูลของผู้นำนักศึกษาชายและหญิงในเรื่องบทบาทหญิงชายด้านอนามัยการเจริญพันธุ์จากการใช้หลักสูตรอนามัยการเจริญพันธุ์ในวิทยาลัยเทคนิคและอาชีวศึกษางานวิจัยของช่อเพชร เบ้าเงิน (2545, หน้า 106) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ด้านการตระหนักรู้ด้วยตนเอง ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร งานวิจัยของ ชีวรัตน์ สาลีประเสริฐ (2545, หน้า 3) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ อำเภออุทุมพร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สอดคล้องกับงานวิจัยของ จรัส ชาวใต้ (2546, บทคัดย่อ) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครู เรื่องการเสริมสร้างสมรรถภาพการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สำหรับครูระดับประถมศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของมนสิข สิทธิสมบูรณ์ (2546, บทคัดย่อ) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการวิจัยใน ชั้นเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ ชาลี (2547, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสุพรรณบุรี สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉลองชัย ช้องหลิม (2548, บทคัดย่อ) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเทคนิคการสอนกีฬาฟุตบอล สำหรับครูผู้สอนระดับประถมศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงศรี หอมจันทร์ (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี วิชาขนมไทยสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านวังเพลิง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี สอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งลาวัลย์ รังศาสน์ (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการทำเครื่องประดับจากกะลามะพร้าว สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนดาศลิประชาสรรค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูปลัดเก่ง กัลยาณุกิตติคุณ (2550, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม ประกอบด้วย หลักการ

จุดหมาย โครงสร้าง คำอธิบายรายวิชา ขอบข่ายเนื้อหา เวลาเรียน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผล

3. การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรโครงร่างไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 จำนวน 30 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ได้ดำเนินการทดลองระหว่างวันที่ 1 – 2 มิถุนายน พ.ศ. 2554 ตรงกับวันพุธ และวันพฤหัสบดี ณ ห้องโสตทัศนศึกษาโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 6 อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยดำเนินการตามแผนการฝึกอบรมซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 5 แผนพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความสนใจ ตั้งใจและกระตือรือร้นในการฝึกอบรม ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ตามแผนการฝึกอบรมอย่างดียิ่ง มีการแสวงหาความรู้จากเอกสารและสื่อต่างๆ ในกระบวนการอบรม มีการซักถามวิทยากร จึงทำให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความผ่อนคลายและสนุกสนานกับกิจกรรมต่างๆ ตลอดการอบรม และมีการปฏิบัติทักษะต่างๆ โดยผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ให้ความร่วมมือในการฝึกปฏิบัติทักษะเป็นอย่างดี จึงทำให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจ สามารถปฏิบัติทักษะต่างๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และมีเจตคติที่ดีต่อหลักสูตรฝึกอบรม ซึ่งอาจเป็นเพราะหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สร้างขึ้นมีกิจกรรมที่หลากหลาย เนื้อหาสาระใกล้ตัวนักเรียนนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง วิทยากรมีความเป็นกันเอง สนุกสนาน และมีวัสดุอุปกรณ์เพียงพอต่อการฝึกปฏิบัติ และมีการใช้เทคนิคการอบรมที่ให้ทำซ้ำๆ บ่อยๆ จนทำให้เกิดทักษะการปฏิบัติที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับ สมชาติ กิจยรรยง (2546, หน้า 137) ที่กล่าวว่า การใช้เทคนิคการฝึกอบรม เป็นวิธีการที่ใช้ในการสื่อสารหรือถ่ายทอดความรู้ ความคิดเห็น ข้อเท็จจริง ประสบการณ์หรือข้อมูลต่างๆ ที่จะให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความรู้ ความเข้าใจ เกิดทัศนคติที่ดี และมีความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ สมคิด บางโม (2545, หน้า 85 – 93) กล่าวว่าเทคนิคการฝึกอบรมก็คือวิธีการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และทัศนคติเพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เรียนรู้มากที่สุดในเวลาจำกัด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนสิข สิทธิสมบูรณ์ (2546, บทคัดย่อ) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียน พบว่า การนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้โดยวิธีกัลยาณมิตรวิจัย ประกอบด้วยการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยเน้นการทำแบบฝึกปฏิบัติตามคู่มือหลักสูตรฝึกอบรมที่กำหนดการติดตามดูแลช่วยเหลือและให้คำแนะนำช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด การร่วมนิเทศ วิเคราะห์ปัญหาในชั้นเรียน การกำหนดเวลาให้คำแนะนำปรึกษาที่โรงเรียน และการช่วยเผยแพร่ผลงานการวิจัยในชั้นเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ ชาลี (2547, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งผลการนำหลักสูตรทดลองใช้กับเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนสนใจ ตั้งใจทำกิจกรรม นำไป

ปฏิบัติได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉลองชัย ข้องหลิม (2548, บทคัดย่อ) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเทคนิคการสอนกีฬาฟุตบอล สำหรับครูผู้สอนระดับประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความสนใจและตั้งใจ สามารถฝึกปฏิบัติด้านเทคนิคการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งลาวัลย์ รังสาสน์ (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการทำเครื่องประดับจากกะลามะพร้าว สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนดาศิลปะศาสตร์ พบว่า นักเรียนมีความสนใจและตั้งใจ สามารถปฏิบัติด้านการทำเครื่องประดับจากกะลามะพร้าวได้

4. การประเมินผลและการปรับปรุงหลักสูตร พบว่า คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนตามหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านทักษะปฏิบัติการดูแลอนามัยตนเอง หลังการฝึกอบรม พบว่า ในภาพรวมสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องมาก ทักษะการดูแลอนามัยตนเองของนักเรียนหญิงหลังการฝึกอบรมในภาพรวมสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องมากที่สุด ด้านการปฏิบัติทักษะการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ (เทคนิคการใช้อวัยวะเพื่อป้องกันตนเอง) หลังการฝึกอบรม พบว่า ในภาพรวมสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องมากที่สุด ด้านการปฏิบัติทักษะการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ (เทคนิคการใช้สิ่งของใกล้ตัวเป็นอาวุธเพื่อป้องกันตนเอง) หลังการฝึกอบรม พบว่า ในภาพรวมสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องมากที่สุด ด้านปฏิบัติทักษะการสวมถุงยางอนามัยอย่างถูกวิธี หลังการฝึกอบรม พบว่า ในภาพรวมสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องมากที่สุด ด้านเจตคติต่อหลักสูตรฝึกอบรม พบว่า ในภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วย ซึ่งจากการที่นักเรียนมีความรู้หลังอบรมสูงขึ้น สามารถปฏิบัติทักษะต่างๆ ในภาพรวมได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งมีเจตคติที่ดีต่อหลักสูตรฝึกอบรม อาจเป็นเพราะเนื้อหาในการอบรมเป็นเรื่องใกล้ตัวนักเรียน และเป็นเรื่องที่นักเรียนมีความต้องการที่จะอบรม เพื่อนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และอาจเนื่องมาจากวิทยากรมีความเป็นกันเอง สนุกสนาน เป็นผู้มีประสบการณ์โดยตรง มีสื่อและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการอบรมที่ให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ลงมือปฏิบัติทักษะต่างๆ เช่น โมเดลอวัยวะเพศ ถุงยางอนามัย ผ้าอนามัย กางเกงชั้นใน ร่ม ไม้กวาด ปากกา และสือพาวเวอร์พอยต์บรรยายให้เห็นภาพที่มีความชัดเจน และมีการใช้เทคนิคการฝึกอบรมที่ใช้วิธีการฝึกปฏิบัติซ้ำๆ บ่อยๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กำธร ไพจิตร (2544, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การประเมินประสิทธิผลการให้ข้อมูลของผู้นำนักศึกษาชาย และหญิงในเรื่องบทบาทหญิงชายด้านอนามัยการเจริญพันธุ์จากการใช้หลักสูตรอนามัยการเจริญพันธุ์ในวิทยาลัยเทคนิคและอาชีวศึกษา เมื่อทดลองใช้หลักสูตรอนามัยการเจริญพันธุ์แล้ว พบว่า กลุ่มผู้นำนักศึกษาที่เข้ารับการอบรม นักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาที่เข้ารับการอบรม มีระดับคะแนนความรู้สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และ 0.01 ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรดา เอี่ยมระหงษ์, วิโรจน์ เอี่ยมระหงษ์, และโชคชัย อินทรประสงค์ (2544, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาประสิทธิผลการจัดโปรแกรมส่งเสริมอนามัยการ

เจริญพันธุ์ โดยเน้นบทบาทหญิงชายในคู่สมรสที่มีบุตรคนแรก จังหวัดอ่างทอง ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังการจัดโปรแกรมส่งเสริมอนามัยการเจริญพันธุ์โดยเน้นบทบาทหญิงชายในคู่สมรสที่มีบุตรคนแรก กลุ่มทดลอง มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในด้านความรู้และการปฏิบัติตัว เพื่อส่งเสริมอนามัยการเจริญพันธุ์ตามบทบาทหญิงชายดีขึ้นมากกว่าก่อนการทดลองและมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จรัส ชาวใต้ (2546, บทคัดย่อ) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครู เรื่องการเสริมสร้างสมรรถภาพการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สำหรับครูระดับประถมศึกษา พบว่า การศึกษาหาความรู้ที่สามารถแก้ปัญหาการนำไปใช้ ครูมีความรู้หลังการอบรมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ ชาลี (2547, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสุพรรณบุรี นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจหลังใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนสามารถทำกิจกรรมและนำเสนอผลงาน ประกอบด้วย ใบผลงาน การอัดแห้งพรรณไม้และหนังสือเล่มเล็กได้เต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล สอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งลาวัลย์ รังสาสน์ (2549, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการทำเครื่องประดับจากกะลามะพร้าว สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนดาดกสิประชาสรรค์ พบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 มีความรู้หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการประเมินระหว่างการทำกิจกรรมด้านทักษะปฏิบัติ นักเรียนสามารถฝึกปฏิบัติการทำเครื่องประดับจากกะลามะพร้าวได้ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูปลัดเท่ง กัลยาณกิตติคุณ (2550, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม เรื่องมุสาวาท กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการประเมินพฤติกรรมทางวาจาตามมุสาวาท พบว่า พฤติกรรมทางวาจาของนักเรียน หลังการฝึกอบรมลดต่ำลงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเจตคติต่อการใช้หลักสูตรฝึกอบรมภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ มนสิข สิทธิสมบูรณ์ (2546, บทคัดย่อ) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการวิจัยใน ชั้นเรียน พบว่า ครูแม่ข่ายกัลยาณมิตรวิจัย จำนวน 15 คน มีความพึงพอใจในการฝึกอบรมเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิกร คุสิตสิน, และคนอื่นๆ (2544, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการส่งเสริมบทบาทชายเพื่อรับผิดชอบด้านอนามัยการเจริญพันธุ์โดยใช้โปรแกรมการให้ข้อมูลข่าวสารและความรู้ พบว่า พนักงานในโรงงานส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่าโครงการนี้มีประโยชน์ในระดับดี ซึ่งจากการใช้หลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 นั้นนับว่าเป็นกระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการดำเนินชีวิตของนักเรียน เพราะปัญหาของวัยรุ่นเป็น

ปัญหาที่สำคัญในสังคมปัจจุบัน วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายหลายอย่างที่สำคัญคือเรื่องการตั้งครรภ์อันไม่พึงประสงค์ โดยมีสาเหตุมาจากการขาดความรู้และทักษะปฏิบัติที่ถูกต้องในเรื่องการดูแลอนามัยตนเอง การป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ และการสวมถุงยางอนามัยอย่างถูกวิธี จึงทำให้เกิดปัญหาที่ทุกฝ่ายในสังคมต้องเร่งเข้ามาช่วยกันดูแลและแก้ไข เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อสถาบันครอบครัว สังคมและประเทศชาติในอนาคต และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มุ่งในการพัฒนาคน ให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง รู้จักประยุกต์องค์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาของตนเองได้ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรไปใช้

1. ก่อนที่จะนำหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่นนี้ไปใช้ ควรศึกษาจุดประสงค์ ปรับเนื้อหาสาระ กิจกรรมและสื่อวัสดุอุปกรณ์ให้สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมบริบทของกลุ่มเป้าหมาย
2. ควรศึกษารายละเอียดของหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่นให้ชัดเจนเพื่อความสะดวกและเหมาะสมกับการนำไปใช้
3. วิทยาการที่ให้การฝึกอบรมตามหลักสูตรนี้ ควรเป็นผู้มีประสบการณ์และชำนาญการเฉพาะด้านในเรื่องเกี่ยวกับอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น
4. วางแผนการบริหารหลักสูตรให้เหมาะสม เช่น ด้านงบประมาณ อาคารสถานที่ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก ให้เพียงพอและเหมาะสม บุคลากรเพียงพอ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดการเรียนรู้ที่หลากหลายและเต็มตามศักยภาพ
5. ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น ควรปรับให้เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการติดตามผลกลุ่มนักเรียนที่ผ่านการฝึกอบรมครั้งนี้ หลังอบรมไปสักระยะหนึ่ง เพื่อติดตามผลพฤติกรรมของนักเรียนและความคงทนของการเรียนรู้ต่อไป
2. ควรมีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ ในกลุ่มวัยรุ่น สำหรับนักเรียนในระดับชั้นอื่นๆ